

Strikt vertrouwelijk

Naam verzekeraar

T.a.v. De Directie

Postbus

Plaats

Datum	23 april 2009
Ons kenmerk	TTFP-CAKu-09031179
Pagina	1 van 4
Telefoon	020 - 797 37 30
E-mail	pensioen@afm.nl
Betreft	Toeslagenlabel en communicatie met belanghebbenden over gevolgen financiële crisis

Geachte directie,

Met deze brief vraagt de Autoriteit Financiële Markten (AFM) uw aandacht voor de wijze waarop de AFM in 2009 omgaat met de controle van het toeslagenlabel, en voor de communicatie met uw belanghebbenden over de gevolgen van de financiële crisis voor hun pensioen in breder perspectief.

1. Mogelijkheid: brief in plaats van toeslagenlabel in 2009

Transparante, heldere communicatie over de gevolgen van de financiële crisis voor de pensioenen is juist nu van essentieel belang. Een belangrijk onderdeel in de communicatie betreft de gevolgen van de crisis voor de toeslagverlening. Bij de totstandkoming van het toeslagenlabel is de uitzonderlijke situatie van de financiële markten, zoals we die nu kennen, niet nadrukkelijk meegenomen. Door deze uitzonderlijke situatie kan het toeslagenlabel voor verwarring zorgen bij de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde.

In goed overleg met het Verbond van Verzekeraars heeft de AFM besloten om pensioenuitvoerders de mogelijkheid te bieden om het toeslagenlabel in 2009 nog niet op te nemen in hun communicatie-uitingen. Pensioenuitvoerders mogen er in 2009 voor kiezen om in plaats van het toeslagenlabel op te nemen, een brief te versturen aan deelnemers en pensioengerechtigden. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft aangegeven zich te kunnen vinden in deze benadering.

Het Verbond van Verzekeraars heeft, in overleg met de AFM, een modelbrief voor pensioenverzekeraars opgesteld. Voor pensioenfondsen is door de pensioenkoepels een vergelijkbare brief opgesteld. De brief informeert deelnemers en pensioengerechtigden over de financiële crisis en de gevolgen voor hun pensioen. Pensioenuitvoerders die afzien van opname van het toeslagenlabel op de daartoe aangewezen documenten, dienen gebruik te maken van de modelbrief die de pensioenkoepels in overleg met de AFM hebben opgesteld. Deze modelbrief is beschikbaar op www.afm.nl > marktpartijen > pensioenuitvoerders. Indien deze brief wordt

Datum	23 april 2009
Ons kenmerk	TTFP-CAKu-09031179
Pagina	2 van 4

verstuurd zal de AFM in 2009 niet handhavend optreden ten aanzien van het toeslagenlabel. Het staat pensioenuitvoerders overigens vrij om in 2009 het toeslagenlabel wel op te nemen.

De achtergrond van deze mogelijkheid, en overige voorwaarden die van toepassing zijn, lichten wij in deze brief verder toe.

2. Transparante communicatie van essentieel belang

Voor de belanghebbenden bij pensioenregelingen (deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) leiden alle berichten over de gevolgen van de crisis tot onzekerheid en bezorgdheid over hun pensioen. Zij worden geconfronteerd met gemengde geluiden en veelal generieke informatie. Het is voor de belanghebbenden echter belangrijk om te weten hoe hun eigen pensioen er nu voor staat. Juist in een crisissituatie is het van belang om transparant en pro-actief te communiceren met belanghebbenden.

3. Invoering toeslagenlabel

Een belangrijk onderdeel in de communicatie betreft de gevolgen van de crisis voor de toeslagverlening. Om op begrijpelijke wijze inzicht te geven in de verwachte toeslagverlening is in de regelgeving voorzien in invoering van het toeslagenlabel per 1 januari 2009. De AFM heeft echter in november 2008 aangegeven de controle op het gebruik van het label uit te stellen tot 1 april 2009.

4. Toeslagenlabel kan in huidige situatie verwarrend zijn

De onvoorziene turbulentie op de financiële markten blijkt ook invloed te hebben op de wijze waarop het toeslagenlabel er uit komt te zien. Het toeslagenlabel kan tot verwarring leiden bij de deelnemer, doordat de indexatieverwachting die in het label is opgenomen een periode van 15 jaar bestrijkt. De indexatieverwachting op de korte termijn (drie jaar of vijf jaar) kan hier in de huidige situatie echter van afwijken. Het toeslagenlabel, dat bedoeld is om de deelnemer op een begrijpelijke wijze in te informeren over de toeslagverlening, kan dus verwarring wekken. De modelbrief voor verzekeraars bevat dezelfde informatie als het toeslagenlabel, maar biedt de mogelijkheid om het toeslagenlabel verder toe te lichten.

5. Voorwaarden

Gezien het voorgaande heeft de AFM in goed overleg met de pensioensector besloten om in 2009 af te zien van controle van het toeslagenlabel, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De pensioenverzekeraar verzendt de modelbrief, zoals gepubliceerd op www.afm.nl, aan de deelnemers en pensioengerechtigden. De AFM raadt u aan om ook uw gewezen deelnemers te informeren over de gevolgen van de crisis.
- De modelbrief bevat de volgende elementen:
  - algemene inleiding over de gevolgen van de crisis voor de pensioenen;
  - gevolgen voor toeslagverlening;

Datum	23 april 2009
Ons kenmerk	TTFP-CAKu-09031179
Pagina	3 van 4

- gevolgen voor individuele waardeoverdracht.
  - Er is ruimte om af te wijken van de modelbrief, bijvoorbeeld omdat u de toonzetting van de brief overeen wilt laten komen met de toonzetting van de overige communicatie-uitingen. Drie belangrijke uitgangspunten:
    - de toegankelijkheid en de begrijpelijkheid van de brief zijn essentieel. De brief is bedoeld om de deelnemer zo goed en beknopt mogelijk te informeren, en dient dus niet te veel details of techniek te bevatten;
    - de inhoudelijke boodschap moet overeenkomen met de inhoud van de modelbrief;
    - de maximale lengte van de brief is 2 à 3 pagina's.
- Wij raden u aan om de modelbrief zo veel mogelijk te volgen.
- Voor de pensioenfondsen en de pensioenverzekeraars zijn aparte modelbrieven beschikbaar op www.afm.nl.
  - De brief dient op papier en individueel geadresseerd te worden verstrekt (dus niet per e-mail of uitsluitend door plaatsing op de website).
  - Wij raden u aan om de brief te verzenden in het tweede kwartaal van 2009. De uiterste verzenddatum van de brief is 30 september 2009.

Het bovenstaande geldt alleen voor pensioenverzekeraars voor zover zij volgens de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling verplicht zijn een toeslagenlabel te communiceren richting hun (gewezen) deelnemers en gepensioneerden in rechtstreeks verzekerde regelingen. Overigens zijn alle pensioenuitvoerders, ook in 2009, wel verplicht om de teksten uit de toeslagenmatrix te hanteren in de daartoe aangewezen documenten.

Indien u geen brief verstuurt langs deze lijnen blijft u verplicht om het toeslagenlabel te gebruiken en kan de AFM ten aanzien hiervan handhavend optreden. Uiteraard is het ook mogelijk om zowel een toeslagenlabel te gebruiken als een brief te verzenden langs bovengenoemde lijnen, mits consistentie tussen beide uitingen verzekerd is.

Pensioenverzekeraars die er voor kiezen om het toeslagenlabel in 2009 wel op te nemen op de daartoe aangewezen documenten mogen ter verduidelijking de volgende zin opnemen bij het toeslagenlabel:

‘Let op: dit gaat over de verhoging die u *naar verwachting* zult krijgen, en is een gemiddelde over 15 jaar. De echte verhoging kan van jaar tot jaar verschillen.’

Opname van deze passage bij het toeslagenlabel mag, maar is niet verplicht. Pensioenuitvoerders mogen deze passage ook opnemen in het Uniform Pensioenoverzicht.

6. Herverzekerde pensioenfondsen met dekkings- of reservetekort

Voor herverzekerde fondsen, die naar aanleiding van de brief van DNB van 2 april 2009 een tijdelijke ontheffing voor het indienen van een herstelplan hebben aangevraagd voor het herverzekerde deel, wordt een separaat traject opgezet. Totdat er meer duidelijkheid bestaat over de te volgen koers, is het niet de bedoeling dat deze pensioenfondsen de modelbrief reeds aan hun deelnemers en gewezen deelnemers versturen. De desbetreffende pensioenfondsen zullen op een later tijdstip nadere instructies ontvangen. Echter, wanneer het herverzekerde deel beperkt van omvang is, dient de modelbrief (die betrekking heeft op het niet-herverzekerde deel) wel al verzonden te worden.

Datum 23 april 2009
Ons kenmerk TTFP-CAKu-09031179
Pagina 4 van 4

7. Controle toeslagenlabel vanaf 2010

Het uitstel van de controle op het label hangt samen met de uitzonderlijke situatie op de financiële markten en de gevolgen hiervan voor pensioenuitvoerders. De sector is het er over eens dat de belanghebbenden gebaat zijn bij de informatie die is opgenomen in het toeslagenlabel. Naar huidig inzicht zal de AFM vanaf 1 januari 2010 alle onder toezicht staande instellingen op het toeslagenlabel gaan controleren.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

mr. drs. J.A. de Groot
Hoofd
Transparantietoezicht Financiële Producten

drs. H.W.O.L.M. Korte
Directeur